سنگر کتاب

تمرکز بر شهدای تخریب

گروه تحقیقاتی فتح‌الفتوح از دهه ۸۰ فعالیت خود را با هدایت خادم‌الشهدا مرحوم حاج‌اکبر صباغیان آغاز کرد. او که از دوران دانشجویی در فضای شهید و شهادت زیست می‌کرد، تصمیم گرفته بود در کنار خدماتی که به اردوهای راهیان نور و یادمان‌های شهدا در جبهه‌های جنوب و غرب ارائه می‌داد، فرهنگ شهادت را نیز در سطح جامعه فراگیر کند. او با تأسیس گروه تحقیقاتی فتح‌الفتوح، گام‌های بلندی در تحقیق و تفحص سیره شهدا برداشت. بخشی از تلاش‌های این گروه درباره شهدای مظلوم گردان تخریب لشکر ۲۷ محمد رسول‌ا... (ص) بود که با تدوین چند کتاب به نتیجه رسید. این گروه در حال حاضر نیز تدوین کتابی درباره شهید سیدحسن موسوی‌پناه از فرماندهان تخریب را در دستور کار دارد که به‌زودی منتشر خواهد شد.

روزهای جنگی سعید
خاطرات جانباز، سعید بلوری

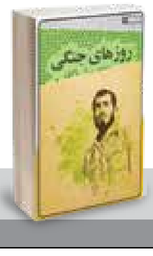

لبخندی به معبر آسمان
خاطراتی درباره شهید محسن دین‌شعاری

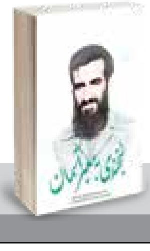

طواف چشم
زندگینامه روایی مستند شهید سعید جان‌بزرگی

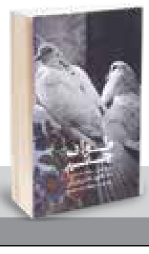

مجموعه معبر تنگ
کتاب شهید علی محمودوند

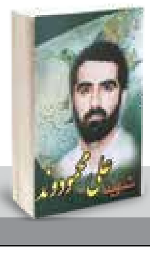

مجموعه معبر تنگ
کتاب شهید مجید پازوکی

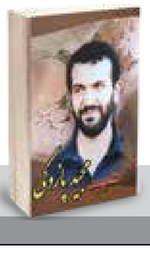

مجموعه معبر تنگ
کتاب شهید محمود غلامی

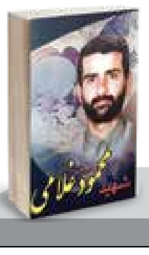

خون‌نگار

میثم رشیدی‌مهرآبادی | دبیر گروه پایداری

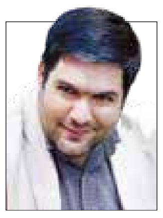

قطعه شهدا پارک نیست!

گلزار شهدای بهشت‌زهرای تهران چندین نوبت دستخوش اقدامات عمرانی شد و در همه مراحل هم با موافقان و مخالفانی روبه‌رو بود. روند بهسازی گلزار شهدا که در تمام کشور آغاز شده بود، در تهران هم بعد از مدتی تأخیر، در دهه ۸۰ آغاز شد و همان‌طور که انتظار می‌رفت، مخالفان سرسختی داشت.

اخیرا رئیس سازمان بهشت‌زهرا که اتفاقا با فضای خانواده شهدا ارتباط تنگاتنگی دارد در مراسم بهره‌برداری از یک بلوک بهسازی‌شده قطعه ۵۰ گلزار شهدای بهشت‌زهرا گفته است: «طرح بهسازی قطعات گلزار شهدای بهشت‌زهرا به عنوان یکی از بزرگ‌ترین ظرفیت‌های معنوی و میراث هویتی کشورمان با رعایت ملاحظات رهبر انقلاب و خانواده شهدا در دستور کار شهرداری تهران قرار گرفته است.»

وی همچنین گفته است: «عملیات بهسازی گلزار شهدای بهشت‌زهرا از سال گذشته شروع شده و در جریان حضور رهبر معظم در گلزار شهدا با رضایت ایشان از این طرح، استمرار یافته است.»

او به استقبال خانواده‌های معظم شهدا، ایثارگران و عاشقان شهدا از عملیات بهسازی هم اشاره کرده و گفته: «با انجام کف‌سازی، تعویض سقف‌ها و با حفظ سنگ مزار، حجله و کتیبه‌های شهدا اجرا می‌شود. امیدواریم بتوانیم تمام قطعات شهدا را نیز در قالب این طرح طی مدت کوتاهی بهسازی کنیم. خانواده‌های معظم شهدا از ما برای بهسازی قبور شهدا تشکر می‌کنند اما واقعیت این است که این طرح با ابتکار، پیگیری و حمایت‌های شهردار رزمنده و جانباز تهران انجام شده است.»

گرچه گفته‌های رئیس سازمان بهشت‌زهرا در استقبال خانواده شهدا از ادامه این طرح، قابل تحسین است اما باید به این نکته توجه داشت که مدیران قبلی نیز تا حدودی با این استقبال‌ها روبه‌رو بودند اما پیمانکاران مشغول در بهشت‌زهرا گاه با طرح‌هایی وارد عملیات عمرانی می‌شدند که آثار به‌جامانده از شهدا و سنگ‌های مزار آنها را با تهدید روبه‌رو می‌کرد.

یکی از افرادی که از دیرباز با این بهسازی مخالف بوده، مسئول هیات خانواده شهدا و ایثارگران است که خود نیز برادر شهید است. براتی می‌گوید: «پس از ماجرای ساماندهی گلزار شهدا که با حکم دیوان عدالت اداری مبنی بر جلوگیری از تخریب مزار شهدا و خلاف شرع بودن آن صادر شد، بعضی افراد تلاش‌های گسترده‌ای کردند تا «طرح ساماندهی» مزار شهدا را اجرا کنند. برخی مسئولان سابق بنیاد شهید می‌گفتند تا ۱۰ سال دیگر خانواده شهیدی باقی نمی‌ماند اما به فضل خداوند و به برکت خون جدیدی که به‌واسطه شهدای مدافع حرم به انقلاب اسلامی تزریق شد، خانواده شهدا ماندند و اجازه ندادند آثار شهدا از بین برود. برخی تصور می‌کنند قطعه شهدا پارک است؛ یعنی طراحی محیطی را به نوعی انجام می‌دهند که در اواخر هفته به سالن تیراندازی یا قهوه‌خانه تبدیل می‌شود. با ممنوعیت تردد خودروها در بهشت زهرا، نمی‌توان جمعیت حدود ۱۰۰ هزار نفری در هر هفته را بدون تأمین پارکینگ بلاتکلیف گذاشت؛ زیرا پدر و مادر شهید تا نزدیک‌ترین پارکینگ باید حدود حداکثر دو کیلومتر پیاده‌روی کند که کار درستی نیست.»

این نکات و برخی موارد دیگر از جمله مسائلی است که باید مورد توجه مسئولان قرار گیرد.

با عالمه محمدی، مدیر گروه تحقیقاتی فتح‌الفتوح درباره اقدامات فرهنگی‌شان در گلزار شهدای بهشت‌زهرا همکلام شدیم

خادمی برای سمیه کردستان

زینب گل‌محمدی
خبرنگار

از تأسیس گروه تحقیقاتی فتح‌الفتوح به دست خادم الشهدا، مرحوم حاج اکبر صباغیان، سال‌ها می‌گذرد. او که از فعالان اردوهای راهیان‌نور و یادمان‌های دفاع‌مقدس در جبهه‌های جنوب بود، چند سال پیش در جریان مأموریتش در ستاد اربعین آستان قدس رضوی به دیار باقی شتافت. حالا همسنگران او و خصوصا همسرش سرکار خانم محمدی، راهش را در اقدامات فرهنگی و تبلیغی در مسیر شهید و شهادت ادامه می‌دهند. گلزار شهدای بهشت زهرای تهران هم در این سال‌ها دستخوش تغییر و تحولات زیادی شده و برخی از قطعات، حس و حال قدیمی خود را از دست داده‌است. در همین فضا، برخی اقدامات گروه‌های فرهنگی برای برگشتن حس و حال شهید و شهادت به این مکان، قابل تقدیر و تحسین است. گر چه روند تغییرات محیطی در این محدوده شدت گرفته اما لازم است این گروه‌ها همچنان با روایت‌های درست و مستند، مردم ناآشنا با مفاهیم شهادت را با این مقوله آشنا کنند.

به انگیزه اطلاع از اقدامات گروه تحقیقاتی فتح‌الفتوح، در گلزار شهدای بهشت‌زهرای تهران، گفت‌وگویی انجام دادیم که متن کامل آن پیش روی شماست.

اگر موافقید گفت‌وگو را از فعالیت‌های گروه تحقیقاتی فتح‌الفتوح در گلزار شهدا شروع کنیم.

گروه تحقیقاتی فتح‌الفتوح در عرصه نوشتن کتاب و فضای مجازی فعالیت دارد. در جریان روایتگری در مکان‌های مختلف مثل مدارس، حسینیه‌ها، روضه‌های خانگی، پایگاه‌های بسیج، حوزه‌های علمیه و یادواره‌های شهدا، برای دانشجویان، دانش‌آموزان و خواهران بسیج شهری در گلزار شهدا یک مسیر تشرف زیارت معنوی لحاظ شد. مزار شهیدان ناهید فاتحی و صدیقه رودباری، دو مزار شهید دختری بود که شروع یا حلقه اتصال حضور بر سر مزار شهدای دیگری مثل علی حیدری، شهیدان مدافع حرم و شهدای گمنام قرار می‌گرفت. در خاتمه نیز بر سر مزار جهادگر جبهه فرهنگی برادر بسیجی جانباز حاج اکبر صباغیان مسئول گروه تحقیقاتی فتح‌الفتوح می‌رفتیم. بیان خاطرات زندگی جهادی و نقش همسری و همسنگری و عاقبت بخیری خادم الشهدا و خادم حرم بودن برایشان جالب بود.

یعنی توجه شما به شهدای خانم بود؟

در همکاری با هسته راویان نور بسیج دانشجویی، کار چهارپایه روایتگری را طراحی کردیم که از سال ۹۹ شروع شد و خاطرات زنان شهید و مبارز و انقلابی و مؤثر بیان می‌شود و همچنان ادامه دارد. هم زنان شهید هم خانم‌هایی که به اشکال مختلف سهمی در دفاع‌مقدس یا زمان کرونا و... داشتند و با حمایت‌های زنانه و ظرافت‌های پر از عاطفه، احساسات را به میدان عقل کشاندند تا غیرت و مردانگی حضور مردها را در تاریخ ماندگارتر کنند.

از چه زمانی در گلزار حضور پیدا کردید؟

برای بحث روایت با توجه به حکم جهاد تبیین از طرف حضرت آقا از سال‌های قبل، حاضر بودیم. همزمان با اوج‌گیری اغتشاشات پیش آمده که زمینه‌ساز آن مرگ یک دختر کُرد بود، مزار این دختر شهید کُرد بسیار جای کار داشت. مسئول سازمان بهشت زهرا وقتی از کار روایتگری ما باخبر شدند درخواست نامه از طرف گروه را دادند. آنها هم همان پیشنهاد مزار شهیده فاتحی را برای فعالیت بخش خانم‌ها تدبیر کرده بودند. برای گویاسازی نقش حماسی زنان در مبارزات و توجه به موقعیت مکانی، اینجا برای فعالیت خانم‌ها مناسب است. در دی ماه با مدیریت گلزار هم جلسه گذاشته شد تا این‌که با خواهران انتظامات گلزار شهدا و به واسطه آشنایی قدیمی، همسنگر شدیم. در این بین ما اطلاعات مربوط به خرابی مزار شهدا و تابلوهای آنها را گزارش می‌کردیم.

در بهمن ماه ۱۴۰۱ با عنوان سماء منیر، کار روایتگری ویژه بر سر مزار شهیده ناهید فاتحی کرجو را با همکاری خانه حلما شروع کردیم؛ ناهید دختر مسلمان کُرد که زیر شکنجه ایستاد، حاضر نشد به امام خمینی توهین کند و در نهایت زنده به گور شد، حتی پیکرش امنیت نداشت تا در شهر خودش به خاک سپرده شود به همین خاطر او را در قطعه ۲۸ ردیف ۳۱، شماره ۱۳ دفن کردند و مادرش هم همراه خانواده در تهران ماند تا کنار دخترش باشد.

ناهید، سمیه کردستان لقب گرفت، برگرفته از صبر سمیه، اولین زن شهید مسلمان.

چطور روایت می‌کردید؟

یک صوت روایت ضبط شده به مدت نیم‌ساعت از همه خاطرات شهید فاتحی آماده کردیم و بر سر مزار پخش می‌شد. خودمان هم حضور داشتیم و هر فرد یا گروهی می‌آمدند برایشان از یک دقیقه تا ۱۰ دقیقه روایت می‌کردیم و سئوالات‌شان را پاسخ می‌دادیم. برخی حتی اسم گروه کومله و دموکرات را هم نشنیده بودند. عده‌ای فکر نمی‌کردند یک خانم شهید اینجا باشد و برخی تصور می‌کردند سنگ مزار نمادین است. برای برخی هم سوال بود شهید سال ۹۱ یعنی چی؟ برای افرادی که فرصت ایستادن و گوش کردن نداشتند یا می‌شنیدند و ما نمی‌توانستیم همه مطالب را بیان کنیم، یک بروشور آماده کردیم و خواهران خانه حلما چاپ کردند و خدمت زائران تقدیم می‌شد. در نمایشگاه بین‌المللی کتاب با همکاری نشر شاهد توانستیم با نصف قیمت، کتاب فاتح هشمیز را تهیه کنیم تا در اختیار مخاطبان قرار گیرد.

شما فقط برای خانم‌ها روایت می‌کنید؟

برای تشویق مخاطبان به زیارت مزار شهید ناهید فاتحی و روایت کردن، دو نفر از خواهران خانه حلما دو طرف قطعه ۲۸ از زائران دعوت می‌کردند برای روایت تشریف بیاورند یا می‌پرسیدند شما ناهید فاتحی را می‌شناسید و بعد مزارش را نشان می‌دادند. یک بار یکی از دوستان به اشتباه، گروهی از آقایان را برای شنیدن روایت دعوت کرد. خدا کمک کرد و روایت متناسب با حضور آنها از خاطرات ناهید گفته شد؛ از زنان مبارز و ادامه راه شجاعت مردان گفتیم. از آرمان ناهید گفتیم تا بتوانیم از آرمان علی‌وردی بگوییم؛ جوانی که ۴۰ سال بعد از شهادت ناهید، او هم مثل ناهید حاضر نشد به رهبرش امام خامنه‌ای توهین کند و جانش را فدای نام و راه ولایت کرد. این دو شهید رابطه ولایی برای ما تعریف می‌کنند. ما هم برای خانواده‌هایی که مردها هم حضور داشتند مشکلی برای روایت نداشتیم.

برنامه روایتگری هر هفته برقرار است؟

بله ان‌شاءا... . ما از بهمن ماه، روایتگری را شروع کردیم. اسفند به علت حضور در اردوهای راهیان نور فقط خواهران خانه حلما کار را انجام دادند. ما مجدد از سوم فروردین کار را ادامه دادیم تا این‌که مطلع شدیم سازمان بهشت زهرا می‌خواهد قطعات گلزار را با عنوان خادم شهید به گروه‌های مردمی بسپارد. به همین دلیل بعد از پیگیری از مسئولان، کار را با همکاری خانه حلما قوی‌تر ادامه دادیم.

کمی بیشتر از طرح ثبت‌نام خادم مزار شهید بفرمایید.

حدود ۳۰ سال پیش در دوره دانشجویی در قطعه ۲۸ و در مزار شهیدان مهدی‌پور، احدی، احیایی و حمید احمدلو با خانواده شهدا آشنا شدیم. بعد از چند روایت بر سر مزار ناهید، متوجه شدیم مزار شهید سیدحسن موسوی‌پناه، فرمانده گروهان امام‌حسن گردان تخریب لشکر ۲۷ (که در حال حاضر کتاب این شهید بزرگوار را برای چاپ آماده می‌کنیم) چند ردیف بالاتر قرار دارد. چون ما همیشه از سمت بالای قطعه می‌آمدیم مزار ناهید را ندیده‌بودیم. گویا همه چیز دست به دست هم داده‌بود تا ما در همین جا حضور داشته‌باشیم.

کار ثبت‌نام را با نیروهایی که داشتیم شروع کردیم. در یک حضور سه ساعته از مزار شهدایی که به نظر می‌رسید نیاز به رسیدگی دارد، تصویربرداری شد و در تقسیم‌بندی‌های فردی و گروهی، خادم‌ها مشخص شدند. شرح وظایف و قوانین خدمت، تحت عنوان آداب خادمی در کانال فتح‌الفتوح در ایتا گذاشته شد. گزارش و رویدادها هم از همین طریق اطلاع‌رسانی می‌شود.

هر خادم بعد از حضورش، گزارش تصویری می‌فرستد. ان‌شاءا... فهرست خادمین هم در قالب اکسل به همراه عملکردشان ثبت می‌شود. یکی از کارهای ما ارتباط با خانواده شهدا و در مرحله بعد، ثبت خاطرات شهدا و نشر است. برپایی سالگرد تولد یا شهادت شهدا به‌ویژه سالگرد عملیات‌هایی که شهدای این محدوده در آن به شهادت رسیدند، در برنامه‌ریزی سالانه قرار دارد تا یادواره گرفته شود. ان‌شاءا... به زودی کار ثبت و تنظیم تاریخ‌ها هم انجام می‌شود.

نکته

سالگرد شهیده طیبه واعظی

کار خادمین شروع شده‌است؟

در روز پنجشنبه ۲۹ اردیبهشت با برگزاری جشن میلاد حضرت معصومه(سلام‌ا...علیها) و روز دختر، برای دختر کرد شهید عزیزمان جشن روز دختر گرفته شد. ایام ولادت این بانوی گرامی اسلام، آغاز طرح خادمی همراه با روایتگری خاطرات شهدا و رابطه‌شان با حضرت معصومه(س) شد. حضور دختر شهید حسین امامی، خادم مزار شهید ابوالحسن احمدی و خاطره‌گویی ایشان از پدرش و آمدن همسر شهید بدون برنامه قبلی، نقطه عطف خوبی بود در ادامه راه.

برنامه‌های بعدی‌تان چیست؟

امیدواریم علاوه بر برنامه روایتگری، اگر امکان داشته‌باشد، ویژه‌برنامه سالگرد شهیده طیبه واعظی را بر سر مزارش و در کنار خانواده شهیدش خواهیم داشت.

دایر کردن نمایشگاه عکس و خاطره از زنان شهید و مبارز و معرفی منابع آنها به‌ویژه شهیده فاتحی، ایستگاه صلواتی، حضور خانواده شهدا، برپایی ایستگاه کتابخانه وقف در گردش به نام شهید سیدحسن موسوی‌پناه خواهد بود. با همکاری خانه حلما در تیرماه هم جشن تولد شهیده ناهید فاتحی کرجو برگزار می‌شود.

حل سودوکو ۴۳۸۵

۴	۷	۵	۲	۳	۱	۹	۶	۸				۴	۶	۸	۹	۲	۷	۱	۵	۳
۸	۹	۱	۴	۵	۶	۳	۷	۲				۳	۷	۲	۵	۱	۸	۶	۴	۹
۶	۳	۲	۹	۷	۸	۴	۵	۱				۱	۹	۵	۴	۳	۶	۷	۸	۲
۳	۴	۸	۵	۱	۷	۲	۹	۶				۸	۳	۱	۶	۵	۲	۹	۷	۴
۵	۶	۹	۸	۲	۳	۱	۴	۷				۶	۵	۴	۳	۷	۹	۸	۲	۱
۲	۱	۷	۶	۴	۹	۵	۸	۳				۹	۲	۷	۱	۸	۴	۳	۶	۵
۱	۸	۳	۷	۹	۵	۶	۲	۴	۵	۸	۳	۷	۱	۹	۲	۶	۵	۴	۳	۸
۷	۵	۴	۱	۶	۲	۸	۳	۹	۷	۲	۱	۵	۴	۶	۸	۹	۳	۲	۱	۷
۹	۲	۶	۳	۸	۴	۷	۱	۵	۹	۴	۶	۲	۸	۳	۷	۴	۱	۵	۹	۶
						۲	۷	۸	۱	۵	۹	۳	۶	۴						
						۹	۵	۱	۶	۳	۴	۸	۲	۷						
						۳	۴	۶	۲	۷	۸	۹	۵	۱						
۷	۳	۱	۹	۸	۴	۵	۶	۲	۳	۱	۷	۴	۹	۸	۳	۱	۲	۶	۵	۷
۴	۶	۹	۲	۳	۵	۱	۸	۷	۴	۹	۲	۶	۳	۵	۴	۸	۷	۲	۱	۹
۸	۵	۲	۶	۷	۱	۴	۹	۳	۸	۶	۵	۱	۷	۲	۶	۹	۵	۳	۴	۸
۲	۷	۸	۱	۵	۹	۶	۳	۴				۵	۲	۶	۸	۷	۴	۱	۹	۳
۵	۹	۴	۳	۶	۷	۲	۱	۸				۷	۴	۹	۱	۵	۳	۸	۶	۲
۳	۱	۶	۸	۴	۲	۷	۵	۹				۳	۸	۱	۹	۲	۶	۵	۷	۴
۶	۲	۵	۴	۹	۸	۳	۷	۱				۹	۱	۷	۵	۳	۸	۴	۲	۶
۹	۴	۳	۷	۱	۶	۸	۲	۵				۲	۶	۳	۷	۴	۱	۹	۸	۵
۱	۸	۷	۵	۲	۳	۹	۴	۶				۸	۵	۴	۲	۶	۹	۷	۳	۱

برای حل جدول اعداد باید در هر مربع کوچک‌تر ۳ در ۳ هیچ عدد تکراری وجود نداشته باشد.
همچنین هیچ عددی در یک سطر یا ستون مربع بزرگ ۹ در ۹ تکرار نشده باشد.

سودوکو ۴۳۸۶

۲	۳			۸			۹	۴				۵	۶			۳			۴	۲
۵			۴		۳			۷				۳			۵		۱			۸
		۹				۳								۸				۹		
	۲						۶						۸						۲	
۹								۸				۹								۶
	۷						۵						۳						۱	
		۶				۷								۳				۸		
۷			۶		۵			۱				۷			۳		۸			۴
۱	۴			۷			۲	۵				۸	۱			۲			۵	۳
									۲		۳									
										۸										
									۶		۹									
۶	۷			۱			۸	۳				۵	۹			۷			۶	۸
۲			۳		۷			۶				۲			۸		۶			۱
		۳				۹								۶				۳		
	۵						۹						۱						۵	
۷								۵				۷								۴
	۸						۶						۴						۸	
		۸				۵								۴				۱		
۴			۶		۲			۱				۱			۲		۳			۵
۵	۲			۳			۷	۴				۹	۲			۱			۳	۷